

En historisk tillbakablick: CIVILSAMHÄLLETs värde, potential och historiska utveckling i Gävleborg

Sandra Söderman
Regionarkivarie

Var börjar vi?

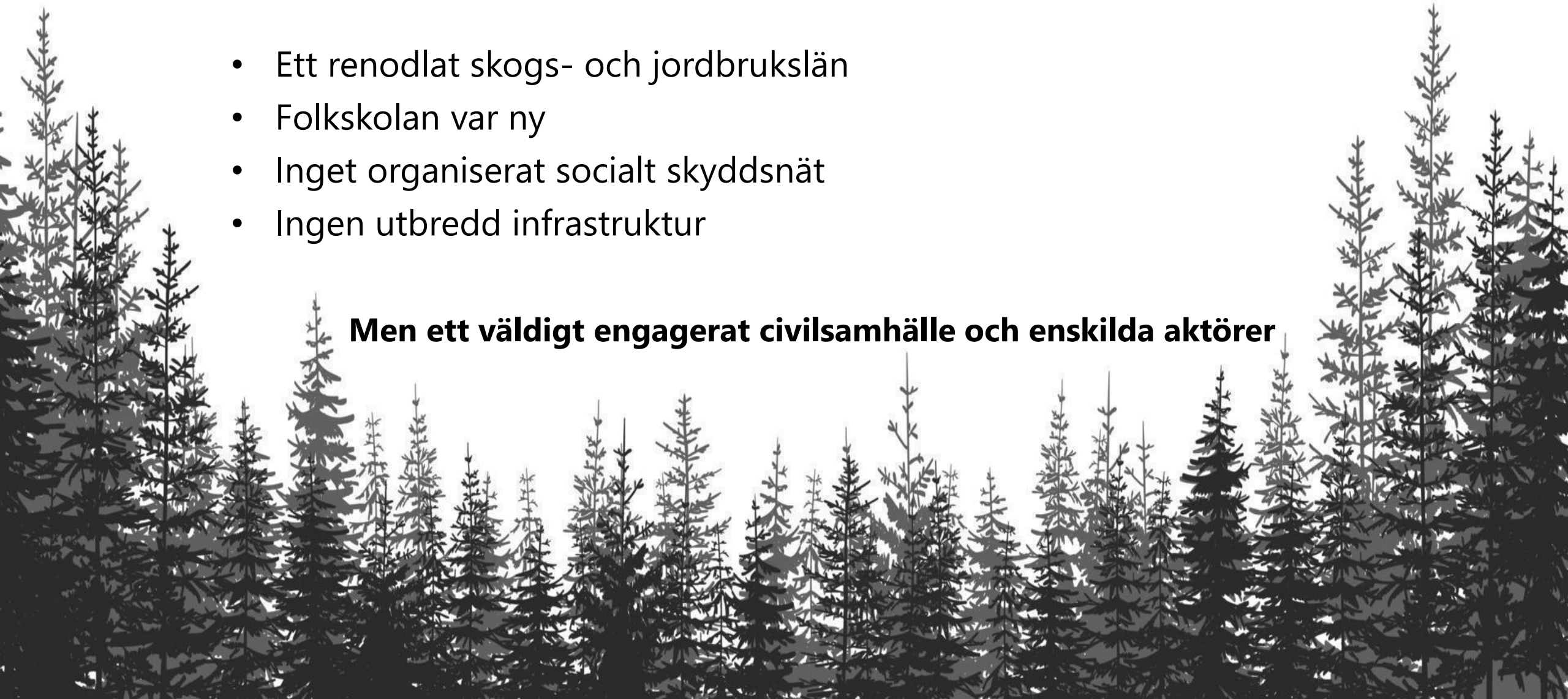
- I medeltidens religiösa samfunds välgörenhetsarbete?
- I 1600-talets skråväsende där smeder, skräddare och bagare började samverka i föreningsliknande former?
- I 1800-talets fackföreningar, nykterhetsrörelser, bildningsförbund, idrottsföreningar eller hjälporganisationer?

Det var en gång... Gävleborg 1862

- Ett renodlat skogs- och jordbrukslän
- Folkskolan var ny
- Inget organiserat socialt skyddsnät
- Ingen utbredd infrastruktur

Men ett väldigt engagerat civilsamhälle och enskilda aktörer

Häradshövding Pehr Staaf i Hudiksvall

Pehr Murén och Göran Fredrik Göransson – företagare, järnvägsvurmare och initiativtagare till sjukhus, skolor och idrottsanläggningar

Familjen Rettig - tobaksfabrikörer, rederiägare, kulturengagerade

En dag kom ett brev...

... till landshövding Ferdinand Asker.

Asker fick ett uppdrag: Att sammankalla ett nytt beslutande organ bestående av en utvald skara inflytelserika personer - med olika bakgrund - från länets alla hörn.

Uppdraget: Att bygga upp och utveckla Gävleborg, främja länets utveckling och hantera gemensamma angelägenheter själv och i samverkan med andra.

Prot. 21/9 63 s. 1.
C A R L, med Guds Nåde,
Sveriges, Norriges, Göthes och
Wendes Konung.

Wär ynnest och Nädiga benägenhet med Gud Allsmäktig,
Troman, Landshövding, Stathållare,
Kommandör af Maj: Nass Ordre,
Riddare af Maj: Nordstjerne Ordre!

Då WI denne dag till nädig pröfning förehafte frågan om förordnande af Ordförande i de under nästkommande månad för första gången sammanträdande Landstingen, hafve WI, med afscende å de vid första ordnandet af denna institutions verksamhet förekommande särskilda förhållanden, äfvensom å vigten deraf att de nya förslag, hvilka, för att kunna komma under behandling, enligt § 32 i gällande Förordning om Landsting böra senast fjorton dagar före Tingets början vara aflemnade, — framgent till den Sekreterare som varder utsedd, — men för nu instundande möte till Ordföranden, må blifva lätt tillgänglige för dem, som före Landstingets början af förslagen vilja taga del, funnit godt i nåder förordna, det vederbörande Landshöfdingar, der de icke äro af sjukdom förhindrade, skola, hvar för sitt län, vara Ordförande i Landstinget, dock att de Landshöfdingar, som, med begagnande af sin riksdagsmannarätt, vid riksdagen äro tillstädes och deraf finna sig förhindrade att Ordförandebefattningen emottaga, må äga att uppdraget sig afsäga, hvarom de i sådant fall hafva att ofördröjligen med underdånig anmälan till Oss inkomma; Och hafve WI tillika godfunnit bemyndiga Landshöfdinge-embetena i de län, hvarest Landshöfdingen, i följd af ännu fortfarande, men före Landstingets sammanträde tilländagående tjänstledighet, eller af annan orsak för närvarande icke är i länsresidenset tillstädes, att, i sammanhang med föreskrifvet tillkännagifvande i länskungörelserna om den utsedde Ordföranden, tillika förordna någon lämplig person att, intilldess Landshöfdingen hinner till residensstaden återkomma, emottaga de för behandling i Landstinget afsedda förslag, som inom ofvan omförmälde tid böra till Ordföranden aflemnas.

Jemte tillkännagifvande af det vederbörande Landshöfdingar i berörde afscende meddelade uppdrag, vilje WI härmed hafva Eder i Näder anbefaldt att, i hvad på Eder beror, fullgöra hvad sålunda blifvit af Oss i Näder förordnad. WI befalle Eder Gud Allsmäktig Nädelligen.

Stockholms Slott den 21 Augusti 1863.

C A R L.

G. LAGERSTRÅLE.

Till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i

Gävleborgs län. Cirkulär.

STOCKHOLM, 1863.

P. A. Norstedt & Söner, Kongl. Boktryckare.

P. 7
Nr. 54.

Askers tal - film

För Gefle stad

Rektorn och riddaren av Kungliga Nordstjärneorden
Jonas Selggren

**Grosshandlaanden och riddaren av Kungliga
Nordstjärneorden Pehr Murén**

Grosshandlanden, brukspatronen och riddaren av
Wasa-orden W. Elfbrink,
Tillförordnade borgmästaren Johan Wilhelm Petre,
Grosshandlanden, konsuln och riddaren av Wasa-
orden Robert Rettig

För Hudiksvalls stad**Häradshövdingen Pehr Staaff**

istället för borgmästaren och riddaren Schmidt vilken
för sin utevaro anmält laga förfall suppleanten
magister Victor Wretman

För Söderhamns stad

Grosshandlaren och riddaren av Wasa-orden C. J.
Schöning
istället för fabrikören J. G Ellberg som för sin frånvaro
anmält laga förfall suppleanten Rådmanen P. A.
Sundh

För Ugglebo och Hamrånge tingslag

Bruksinspektör C. W. Wistrand i Wij
Bonden Jon Jonsson i Mo

För Österfärnebo och Hedesunda tingslag

Handlanden Nils Hedenström i Brunn
Bonden Anders Andersson i Klappsta

För Hille och Valbo tingslag

Bonden Jon Jonsson i Trödje
Bonden Lars Andersson i Ahlborga

För Ovan sjö, Torsåkers och Årsunda tingslag

Konsuln Fredrik Göransson
Löjtnanten och bruksägaren Casimir Petre
Bruksägaren Hjalmar Petre

För Bergsjö tingslag

Sockenskrivaren Jon Larsson i Håsta
Fjärdingsmannen Jon Jonsson i Trösten
Bruksinspektören Daniel Silén vid Gnarp's masugn

För Forsa tingslag

Nämndemannen Jon Ersson i Hedsta
Kyrkovärden Jöns Mickelsson i Finflo

För Enångers tingslag

Nämndemannen Mickel Hansson i Bölan

För Delsbo tingslag

Riksdagsmannen Pehr Andersson i Hammarswall
Nämndemannen Pehr Nilsson i Berge

För Ljusdals tingslag

Nämndemannen Måns Pehrsson i Storbyn
Sockenskrivaren Måns Andersson i Storbyn

För Järvsö tingslag

Kyrkovärden Olof Olofsson å n:o 4 i Kramsta
Bonden Olof Ersson å n:o 12 i Hamre

För Arbrå tingslag

Kyrkovärden Jon Jonsson i Koldemo

För Bollnäs tingslag

Lantbrukaren C. Ahlmark
Bonden Anders Pehrsson i Hå

För Alfta tingslag

Häradshövdingen Pehr Andersson i Sundbo
istället för riksdagsmannen Olof Pehrsson i Gråsätter
vilken tillkännagivit laga förfall för sin utevaro
handlanden Daniel Trolin i Ovanåker

För Norrala tingslag

Bonden Olof Larsson i Swarfen
Bonden Magnus Jonsson i Wansätter

För Hanebo tingslag

Bruksägaren och riddaren C. A. Rettig
Nämndemannen Anders Andersson i Sörfly

Samverkan i fokus

Fyra utskott tillsattes för att organisera och utveckla:

1. Den allmänna hushållningen och allmän ordning och säkerhet (organisationsutskott)
2. Jordbruket och de andra näringarna
3. Kommunikationsväsendet
4. Beskattningen, hälsovården och undervisningen

... Inom utskottens verksamhet **och** i dialog och samverkan med det lokalsamhälle de var satta att företräda.

In i våra dagar... samma uppdrag då som nu

Tack för att ni lyssnat!